СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ РАУФА АБЛЯЗОВА

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ І РИНКУ»

1 Загальні відомості про навчальну дисципліну і викладача:

Спеціальність	051 Економіка
Освітньо-наукова програма	Економіка
Освітній ступінь	Доктор філософії з економіки
Статус навчальної дисципліни	обов'язкова
Рік, семестр вивчення	1 рік, 2 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції - 18 год.
	Практичні / семінарські – 18 год.
	Самостійна робота - 34 год.
Вид індивідуального завдання	реферат
Форма підсумкового контролю	екзамен
Кафедра (назва, № кабінету, корпоративна e-mail)	Кафедра готельно-ресторанної справи та туризму kaf-gotur@suem.edu.ua
Дні занять	Відповідно до розкладу
Консультації	Відповідно до графіку консультацій
Викладач (ПІП, науковий ступінь, вчене звання):	Гуцалюк Олексій Миколайович, д.е.н, професор
Профіль викладача: Google Scholar: ORCID:	**Профіль у Google Scholar:** https://scholar.google.com.ua/citations?user=yjEMtjsAAAAJ&hl=ru **ORCID**: http://orcid.org/ 0000-0002-6541-4912 **Scopus Author ID:** 57215935877
Контактні дані (телефон, e-mail)	gutsaluk@suem.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни:

Анотація:	Дисципліна спрямована на розуміння тенденцій розвитку та сучасних модифікацій моделей державного регулювання економіки; формування вмінь та навичок аналізу основних напрямів та інструментів економічної політики держави в ринкових умовах господарювання; детальне опрацювання сутності, методів та механізмів державного регулювання економіки України в контексті системної економічної трансформації та глобалізації. Характеризує принципи політики України як держави, яка прагне створити цілісну систему державного регулювання економіки з використанням як ринкових, так і адміністративних методів.
Мета та завдання:	***Мета***: обґрунтування завдань державного регулювання економіки і ринку; формування стратегії соціально-економічної політики держави та ринкових інститутів; обґрунтування методів впливу держави на соціально-економічні процеси; проведення соціально-економічного прогнозування та програмування економічного і соціального розвитку. ***Завдання***: зрозуміти сутність, формування та реалізації соціально-економічної політики держави; механізмів впливу держави на соціально-економічні процеси для забезпечення конкурентоздатності національної економіки, та створення ринкових інститутів. Зрозуміти особливості державного регулювання різних сфер господарської та соціальної діяльності з позиції світового досвіду державного управління і регулювання економіки.
Мета орієнтована на формування у здобувачів таких компетентностей:	ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Здатність розв’язувати комплексні проблеми економіки на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. СК01. Здатність виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання в економіці та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з економіки та суміжних галузей. СК05. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень, у тому числі з питань європейської та євроатлантичної інтеграції.

	СК08. Здатність виявляти, поглиблено аналізувати та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері економіки та управління з врахуванням економічних ризиків та можливих соціально-економічних наслідків, оцінюючи та забезпечуючи якість виконаних досліджень.
Результати навчання (відповідно до освітньо-наукової програми):	РН01. Мати передові концептуальні та методологічні знання з економіки, управління соціально-економічними системами і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення фундаментальних і прикладних досліджень на рівні світових досягнень з відповідного напряму. РН02. Глибоко розуміти базові (фундаментальні) принципи та методи економічних наук, а також методологію наукових досліджень, створювати нові знання у сфері економіки з метою досягнення економічного та соціального розвитку в умовах глобалізації. РН08. Планувати і виконувати емпіричні та/або теоретичні дослідження у сфері економіки та з дотичних міждисциплінарних напрямів, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми. РН09. Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, зокрема, результати теоретичного аналізу, емпіричних досліджень і математичного та/або комп'ютерного моделювання, наявні літературні дані.
Очікувані результати навчання:	Вивчивши курс аспірант повинен ***знати***: - особливості функціонування економіки держави у сучасних умовах; - функції держави, механізм їх реалізації щодо регулювання трансформаційних процесів у соціально-економічній сфері; - основні засади економічної, фіскальної та монетарної політики держави. Вивчивши курс аспірант повинен ***вміти***: - аналізувати закономірності та сучасні тенденції регулювання економіки; - визначати ефективність державного регулювання об'єктів економіки; -використовувати закономірності розвитку системи державного регулювання економіки щодо підвищення регуляторного впливу держави на розвиток економічної системи; - аналізувати економічну ситуацію та робити висновки; - самостійно приймати економічні рішення; - теорії регулювання економіки;

	- визначати роль держави в економіці, форми впливу держави на економіку, характеристику методів регулювання економіки. володіти: - методикою оцінювання ефективності державного впливу на економіку; - навичками вибору інструментів державного регулювання економіки та оцінювання ефективності їх використання.

3 Перелік тем:

Змістовий модуль 1. Державне регулювання економіки як функція держави

Тема 1. Теоретичні основи державного регулювання економіки

Сутність, мета, функції державного регулювання. Форми державного регулювання економіки. Етапи впровадження державних форм регулювання економіки. Законодавчі, виконавчі, судові органи в системі державне регулювання економіки (ДРЕ). Вертикаль і горизонталь у реалізації функцій державного регулювання економіки.

Тема 2. Стратегія соціально-економічного розвитку держави

Сутність стратегій соціально-економічного розвитку. Стратегії сталого розвитку. Індикатори сталого розвитку.

Тема 3. Планування та прогнозування в системі державного регулювання

Сутність соціально-економічного прогнозування. Види макроекономічних програм. Принципи індикативного планування.

Тема 4. Державне регулювання структурної політики

Структура економіки як об'єкт державного регулювання. Державний механізм регулювання структурних зрушень економіки. Державне регулювання інвестиційних процесів як інструменту структурних зрушень економіки.

Тема 5. Державна підтримка конкурентного середовища

Моделі антимонопольного регулювання. Американська модель антимонопольного регулювання: особливості та інструменти впровадження, Європейська модель антимонопольного регулювання: особливості та інструменти впровадження. Регулювання підприємницького сектору.

Тема 6. Фінансово-податковий механізм державного регулювання економіки

Сутність та механізм реалізації фінансової політики державою. Державний бюджет і його характеристика.

Державні доходи та їх макроекономічні завдання. Податкове регулювання у системі державного регулювання. Політика державних витрат.

Тема 7. Кредитно-грошовий та монетарний механізм регулювання економіки

Інструменти кредитно-грошового регулювання: загальні аспекти. Інструменти регулювання грошового ринку. Інструменти регулювання валютного ринку.

Тема 8. Державне регулювання регіональної економіки

Територіально-адміністративний устрій України. Фінансово-економічні механізми просторово розвитку. Програми регіонального розвитку України.

Змістовий модуль 2. Державне регулювання сфер, секторів, галузей і процесів

Тема 9. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності

Практики науково-технічної політики. Визначення впливу науково-технічної діяльності на соціально-економічний розвиток. Державні стимули розвитку науково-технічної діяльності в Україні.

Державне регулювання інноваційної діяльності як специфічної форми науково-технічного прогресу. Засоби державного регулювання освітнього процесу в Україні.

Тема 10. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, суб'єкти, тенденції. Методи та засоби державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Основи зовнішньоекономічної політики та особливості її реалізації в Україні.

Платіжний баланс в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Тема 11. Державний механізм реалізації соціальної політики

Моделі соціальної політики держави. Механізм реалізації соціальної політики. Система державних гарантій та державного захисту в Україні. Механізм регулювання оплати праці, доходів та споживання населення.

Тема 12. Державне регулювання природоохоронної діяльності

Необхідність, принципи та об'єкти природоохоронної діяльності. Державне екологічне регулювання в Україні. Економічний та правовий механізми забезпечення природоохоронної діяльності.

4 Тематика і плани лекцій

№ з/п	Назва теми	План лекції	Обсяг у годинах
1	Теоретичні основи державного регулювання економіки	1. Сутність, мета, функції державного регулювання. Форми державного регулювання економіки. 2. Етапи впровадження державних форм регулювання економіки. 3. Законодавчі, виконавчі, судові органи в системі державне регулювання економіки (ДРЕ). 4. Вертикаль і горизонталь у реалізації функцій державного регулювання економіки.	1
2	Стратегія соціально-економічного розвитку держави	1. Сутність стратегій соціально-економічного розвитку. 2. Стратегії сталого розвитку. 3. Індикатори сталого розвитку.	1
3	Планування та прогнозування в системі державного регулювання	1. Сутність соціально-економічного прогнозування. 2. Види макроекономічних програм. 3. Принципи індикативного планування.	1

4	Державне регулювання структурної політики	1. Структура економіки як об'єкт державного регулювання. 2. Державний механізм регулювання структурних зрушень економіки. 3. Державне регулювання інвестиційних процесів як інструменту структурних зрушень економіки.	1
5	Державна підтримка конкурентного середовища	1. Моделі антимонопольного регулювання. 2. Американська модель антимонопольного регулювання: особливості та інструменти впровадження, 3. Європейська модель антимонопольного регулювання: особливості та інструменти впровадження. 4. Регулювання підприємницького сектору.	1
6	Фінансово-податковий механізм державного регулювання економіки	1. Сутність та механізм реалізації фінансової політики державою. 2. Державний бюджет і його характеристика. 3. Державні доходи та їх макроекономічні завдання. 4. Податкове регулювання у системі державного регулювання. Політика державних витрат.	1
7	Кредитно-грошовий та монетарний механізм регулювання економіки	1. Інструменти кредитно-грошового регулювання: загальні аспекти. 2. Інструменти регулювання грошового ринку. 3. Інструменти регулювання валютного ринку.	2
8	Державне регулювання регіональної економіки	1. Територіально-адміністративний устрій України. 2. Фінансово-економічні механізми просторово розвитку. 3. Програми регіонального розвитку України.	2
9	Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності	1. Практики науково-технічної політики. Визначення впливу науково-технічної діяльності на соціально-економічний розвиток. 2. Державні стимули розвитку науково-технічної діяльності в Україні. 3. Державне регулювання інноваційної діяльності як специфічної форми науково-технічного прогресу. 4. Засоби державного регулювання освітнього процесу в Україні.	2
10	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	1. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, суб'єкти, тенденції. 2. Методи та засоби державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. 3. Основи зовнішньоекономічної політики та особливості її реалізації в Україні.	2

		4. Платіжний баланс в системі державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.	
11	Державний механізм реалізації соціальної політики	1. Моделі соціальної політики держави. 2. Механізм реалізації соціальної політики. 3. Система державних гарантій та державного захисту в Україні. 4. Механізм регулювання оплати праці, доходів та споживання населення.	2
12	Державне регулювання природоохоронної діяльності	1. Необхідність, принципи та об'єкти природоохоронної діяльності. 2. Державне екологічне регулювання в Україні. 3. Економічний та правовий механізми забезпечення природоохоронної діяльності.	2
		Усього годин	**18**

5 Тематика семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми заняття	Обсяг у годинах
1	Сутність інституціональної економіки та її місце системі економічних наук.	1
2	Інституціональна структура ринкової економіки.	1
3	Необхідність і загальні засади державного регулювання економіки.	1
4	Державні інститути та механізм регулювання економіки. Державне регулювання трансформаційними процесами.	1
5	Методи та концепції державного управління та регулювання економіки.	1
6	Досвід державного регулювання економіки в інших країнах.	1
7	Інституційні зміни та інституціональна політика.	1
8	Системні трансформації економіки і суспільства у новітньому контексті.	1
9	Сутність і специфіка якісних перетворень господарського життя суспільства.	1
10	Основні чинники, механізми, вектори соціально-економічних трансформацій.	1
11	Закономірності розвитку трансформації сучасних економічних систем.	1
12	Національні моделі трансформаційних економік.	1
13	Механізми структурної та інноваційно-інвестиційної політики, як основа трансформаційної політики України.	2
14	Проблеми та завдання сучасного етапу інституціональних трансформаційних процесів в Україні. Напрямки трансформації будівельної галузі України.	2
15	Конкурентоспроможність національної економіки та стратегічні пріоритети інтеграції України до сучасної системи світового господарства.	2
	Усього годин	**18**

6 Самостійна робота здобувача

№ з/п	Назва теми СРС	Обсяг у годинах
1	Державне регулювання в сфері зайнятості	2
2	Фінансово-кредитне регулювання економіки	2
3	Структурна та інвестиційна політика	2
4	Державне управління розвитком науки та техніки	2
5	Державне регулювання підприємництва	2
6	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2
7	Державне регулювання в сфері зайнятості	2
8	Антиінфляційна політика	2
9	Розвиток державно-приватного партнерства	2
10	Державне регулювання людського розвитку	2
11	Державне регулювання природоохоронної діяльності	3
12	Регулювання ринкового господарства у країнах Західної Європи	3
13	Регулювання ринку у США	2
14	Особливості державного регулювання в Японії	3
15	Державне регулювання становлення і розвитку ринкового господарства у нових індустріальних країнах	3
	Усього годин	**34**

7 Індивідуальні навчально-дослідні завдання (ІНДЗ)

Виконання індивідуального навчально-дослідного завдання передбачає підготовку реферату.

Теми рефератів

1. Сучасні моделі державного регулювання макроекономічних процесів в умовах нестабільності.
2. Особливості побудови моделі сучасної змішаної економіки в окремих країнах.
3. Сучасний погляд на теорію соціально-орієнтованої ринкової економіки.
4. Ринкові відносини: методологія моделювання.
5. Держава і ринок: конфлікт економічних і соціальних цілей.
6. Доктрина ринкового рівності.
7. Еволюція відносин власності в контексті сучасного соціального розвитку.
8. Державне підприємництво: теорія і практика.
9. Правомочність власників: неминучі обмеження.
10. Об'єктивна необхідність політики держави в сфері розподілу доходів населення.
11. Відносини розподілу доходів: сучасні моделі.
12. Основи державного регулювання.
13. Планування та прогнозування в системі державного регулювання.
14. Державне регулювання фінансової сфери.
15. Державне регулювання кредитно-грошової та монетарної сфери.
16. Державне регулювання структурної політики.
17. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності.
18. Державне регулювання зовнішньоекономічної та підприємницької діяльності.
19. Державне регулювання соціальної політики.
20. Соціально-економічні дисфункції держави: наслідки та механізм регулювання.

8 Перелік запитань для підготовки до підсумкового контролю (екзамен)

1 Соціально-економічні дисфункції держави: наслідки та механізм регулювання.

2 Банкрутство національного господарства: системні причини і проблема регулювання (на прикладі Греції).

3 Проблема «привалів держави» і механізми її вирішення.

4 Межі ефективності державного регулювання та можливості інституційного управління.

5 Фіаско ринку: причини і основні прояви.

6 Фіаско держави: причини і основні прояви.

7 Електронний уряд як механізм інноваційного взаємодії держави і бізнесу.

8 Основні напрямки і форми взаємодії держави і бізнесу при спільної реалізації соціальних програм.

9 Синергія ринкової економіки і економічної політики

10 Формування загальної моделі економічного розвитку країн ЄС

11 Німецька соціально-економічна модель.

12 Французький варіант економічного і соціального розвитку

13 Британська соціально-економічна модель

14 Італія: варіант південно європейської моделі розвитку.

15 Шведська модель: протиріччя розвитку.

16 Особливості соціально-економічної моделі країн Близького Сходу.

17 Специфіка соціально-економічної моделі США.

18 Еволюція соціально-економічної моделі Японії.

19 Індійська соціально-економічна модель.

20 Соціально-економічна модель країн Східної Європи.

21 Еволюція соціально-економічної моделі Республіки Корея.

22 Латиноамериканські соціально-економічні моделі.

23 Країни, що розвиваються Африки: пошуки моделі соціально-економічного розвитку.

24 Егалітарний і неоліберальний підхід до участі держави у вирішенні проблем економічного розвитку: порівняльний аналіз.

25 Соціально-економічна модель КНР.

26 Загальні риси і відмінні риси побудови моделей економічного розвитку країн БРІКС.

27. Державне регулювання економіки як функція держави.

28. Державна стратегія розвитку підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

29. Фінансово-бюджетна та грошово-кредитна політика держави

30. Соціальна політика держави.

31. Регіональна економічна політика.

32. Державне регулювання підприємництва.

33. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

34. Державне регулювання структурних зрушень та інвестиційної діяльності.

35. Державне регулювання цін та інфляції.

36. Державне регулювання науково-технічної та інноваційної діяльності.

37. Державне регулювання природоохоронної діяльності.

38. Державне регулювання біржової діяльності.

39. Податкова політика держави у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

40. Сутність інституціональної економіки та її місце системі економічних наук.

9 Рекомендовані джерела інформації

1. Шибаєва Н. В., Бабан Т. О. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник. Х.: ДБТУ, 2022. 272 с. URL: https://repo.btu.kharkov.ua/bitstream/123456789/29574/1/NP_DerzhRE_2022.pdf.

2. Конкурентні стратегії безпеки розвитку України у глобальному середовищі : монографія / ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; за заг. ред. А. І. Мокія. Львів, 2019. 872 с. URL: http://ird.gov.ua/irdp/p20190011.pdf.

3. Назаркевич І. Б. Державне регулювання структурних змін в економіці України: проблеми та перспективи : монографія. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 356 с. URL: https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/11/Monohrafiia_Nazarkevych.pdf.

4. Економіка і бізнес: підручник / за ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника, д.е.н., проф. О. І. Карінцевої. Суми: Університетська книга, 2021. 316 с. URL: https://fmab.khadi.kharkov.ua/fileadmin/F-FUB/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B8_%D1%96_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%94%D0%BC%D0%BD%D0%B8%D1%86%D1%82%D0%B2%D0%B0/ek_predpriyatiy/posobiya_pdf/Ekonomika_i_biznes_2021.pdf.

5. Глобальна економіка: навчальний посібник / І. І. Вініченко, О. В. Гончаренко, С. В. Васильєв, К. М. Дідур. К. : ТОВ «ДКС центр», 2019. 234 с. URL: https://dspace.dsau.dp.ua/bitstream/123456789/1533/1/%D0%93%D0%BB%D0%BE%D0%B1%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0%20%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87.%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1..pdf.

6. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ : Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с. URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-03/%21%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%95%D0%9F%20%D0%9F%D0%A2%D0%91.pdf.

10 Оцінювання результатів навчання

Схема розподілу балів:

Екзамен	50 балів (поточний контроль)	10 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	40 балів (підсумковий контроль)

Мінімальний пороговий рівень з кожного виду контролю:

Екзамен	30 балів (поточний контроль)	5 балів (контроль виконання індивідуальних завдань)	25 балів (підсумковий контроль)

Система оцінювання результатів навчання:

1) *Максимальна кількість балів, які студент може здобути протягом семестру – 100.*
2) *Допустимий пороговий рівень для отримання заліку – 60 балів.*
3) *Оцінювання роботи на семінарських (практичних), лабораторних заняттях, самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5».*

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни:	
Поточний контроль: *MAX = 70 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 45 балів*	*Доповіді на семінарських заняттях*
	Усне опитування
	Письмові роботи з засвоєння тем курсу
	Виконання завдань самостійної роботи
Виконання індивідуальних завдань: *MAX = 30 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 15 балів*	*Реферат*
Разом:	*MAX = 100 балів* *MIN $_{\text{пороговий рівень}}$ = 60 бал*

Шкала оцінювання результатів навчання:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи)	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11 Політика курсу

Політика дотримання академічної доброчесності

Викладання навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, списування.

За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми.

Комунікаційна політика

Здобувачі повинні мати активовану пошту.

Обов'язком здобувача є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки та відвідування, перегляд інформації в Viber, Телеграм-каналах групи.

Усі письмові запитання здобувача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на електронну пошту кафедри або електронну пошту викладача.

Політика щодо пропусків занять

Здобувачі мають відвідувати лекційні й практичні (семінарські) заняття. Відсутність здобувача на занятті може бути виправдана поважною причиною. Поважними причинами відсутності вважаються: хвороба, участь у заходах, що сприяють розвитку здобувачів і поліпшенню іміджу університету.

Політика щодо виконання навчальних завдань пізніше встановленого терміну

Здобувачі мають виконувати всі навчальні завдання у встановлені терміни. Здобувач, який не виконав ту чи іншу кількість навчальних завдань вчасно й хоче надолужити прогаяне, може звернутися по допомогу до викладача.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі, які регулярно відвідували лекції (мають не більше двох пропусків без поважних причин) та мають написаний конспект лекцій отримують додатково 2 бали до результатів оцінювання до підсумкової оцінки.